Early Marriage Evaluation Study
Amhara Region, Ethiopia

Preliminary Report
Prepared for Bahir Dar Dissemination Workshop

March 03, 2008

በአማራ ክልል ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጥናት
ኢትዮጵያ

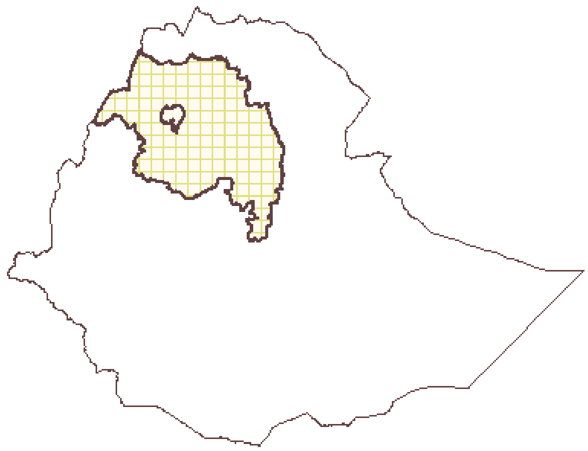

ለባህርዳር አውደ ጥናት የተዘጋጀ አጭር ዘገባ

የካቲት 2000 ዓ.ም.

ምስጋና

ለጥናቱ መሳካት አስተዋጽኦ ላደረጉ ድርጅቶች ና ግለሰቦች በሙሉ የላቀ ምስጋና ናቀርባለን፡፡

በተለይም፡

ለአማራ ክልል ሴቶች ማህበር
ለአማራ ክልል መስተዳድር ና መስተዳድር አካላት በሙሉ
ወርልድ ለርኒግ ኢትዮጵያ
ፓዝፋይንደር ኢንተርናሽናል ኢትዮጵያ

ማውጫ

1. በኢትዮጵያ ያለ ዕድሜ ጋብቻ አጠቃላይ ገፅ 1
2. በአማራ ክልል ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጥናት ዓላማ 3
3. በአማራ ክልል ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጥናት ዕቅድና አተገባበር ሂደት 4
4. ስለጥናቱ ተሳ ፊዎች አጭር መግለጫ 8
5. በአማራ ክልል ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጥናት ዋና ዋና የቅድሚያ ውጤቶች 11
   5.1 ያለ ዕድሜ ጋብቻን በተመለከተ የሚተላለፉ መልዕክቶች 11
   5.2 ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከተ ዕውቀትና አመለካከት 12
   5.3 የጋብቻ አመሰራረትን የተመለከተ ግንዛቤ 16
   5.4 ያለ ዕድሜ ጋብቻን መሠረዝ 19
   5.5 ያለ ዕድሜ ጋብቻ የሚያስከትላቸው የስነ ተዋልዶ ና ማህበራዊ ጠንቆች ና ጾ ዊ ጥቃት 23
6. ማጠቃለያ 25

1. በኢትዮጵያ ያለ ዕድሜ ጋብቻ አጠቃላይ ገፅ

ያለ ዕድሜ ጋብቻ በሰው ልጆች ላይ ከሚደርሱ መሰረ ዊ የሰብአዊ መብት ጥሰቶች አንዱ ነው:: በዓለማችን በሚሊዮን የሚቆጠሩ ድሜያቸው 18 አመት ያልሞላቸው ልጃገረዶች ያለሙሉ ፍላጎ ቸው በተጽዕኖ ንዲያገቡ ይገደዳሉ:: ኢትዮጲያ ይህ ድርጊት ከሚፈፀምባቸው አገሮች በቀዳሚ ተር ትገኛለች:: የጋብቻ ዕድሜ ቢያንስ 18 አመት መሆኑ በብዙ አገሮች የተደነገገ ቢሆንም ድንጋጌው በስፋት ቸል ሲባል ይ ያል:: የኢትዮጲያ ጎጂ ባህሎች አስወጋጅ ብሔራዊ ኮሚቲ በ1990 ያደረገው ጥናት ንደሚያሳየው ስከ 57 በመቶ የሚደርሱ የኢትዮጲያ ልጃገረዶች ዕድሜያቸው 18 ሳይደርስ ይዳራሉ:: ድሜያቸው ስምንትና ዘጠኝ የሆኑ ልጃገረዶች ንደሚዳሩና ንዲያውም ልጃገረዶች ገና ሲወለዱ ለጋብቻ ንደሚ ጩ ጥናቱ ያመለክ ል:: ጥናቱ ንደሚያሳየው በአማራ ክልል ስከ 88 በመቶ የሚሆኑ ልጃገረዶች ዕድሜያቸው 15 አመት ሳይደርስ ይዳሩ ነበር::

ያለዕድሜ ጋብቻ በወጣት ልጃገረዶች ና በሴቶች ላይ የሚያደርሰው ስነአዕምሮአዊ ና አካላዊ ጉዳት በጣም ከፍተኛ ና ስከሞት ሊያደርስ የሚችል ነው:: ከዚህ በተጨማሪ ያለ ድሜ መዳር ከፍተኛ ማኅበራዊ ተጽዕኖ ሊያደርስ ይችላል:: ያለዕድሜአቸው የሚዳሩ ልጃገረዶች በትምህርት ገፍተው ከፍተኛ ደረጃ የመድረስ ድላቸው በ ጅጉ ሊመናመን ይችላል:: ወጣት ልጃገረዶች የአካላቸው ድገት በተገቢው ርግዝናንና ወሊድን ለመቋቋም ስለማይችል ከፍተኛ የጤና ችግር ሊያጋጥማቸው ይችላል:: ከጤና ችግሮችም አንዱ የፊስቱላ (የማህፀን ወይም የሽንት

ፊኛ መሸንቆር) መፈጠር ሲሆን ይህም ወጣት ልጃገረዶችን ሊያስገልል ስለሚችል ወደ ከፍተኛ ማህበራዊ ቀውስ ሊከ ቸው ይችላል::

ያለዕድሜ ጋብቻ የሚያስከትለውን ጉዳት ና ተጽዕኖ በመረዳት መንግሥት፣ ህዝባዊ ማኅበራት፣ የህብረተሰብ ክፍሎች ና መንግስ ዊ ያልሆኑ ድርጅቶች የተለያዩ ርምጃዎችንና ተግባራትን ያከናወኑ ይገኛሉ:: መንግስት የሁኔ ውን አሳሳቢነት በመረዳት ቀደም ሲል የነበረውን ህግ በማሻሻል በመላ ኢትዮጲያ የጋብቻ ህጋዊ አነስተኛ ድሜ ለሴትም ሆነ ለወንድ 18 አመት ንዲሆን ደንግጓል::

ይህ ጥናት በአሜሪካ ተራድኦ ድርጅት (USAID) ድጋፍ በወርልድ ለርኒንግ (World Learning) ና በፓዝፋይንደር (Pathfinder International-Ethiopia) አጋር ማኅበራት ና ድርጅቶች የተከናወኑትን ያለዕድሜ ጋብቻን የመከላከል ሥራዎችን ውጤት ይቃኛል:: ያለዕድሜ ጋብቻን ለመከላከል የተጠቀሙበት ዋና ስትራቴጂ ቅስቀሳና ማስተማር ናቸው:: ኅብረተሰባዊና ህጋዊ አቅጣጫዎችን በመከተል ፕሮጀክቱ የሀይማኖት መሪዎችን፣ ፍትህ አስፈጻሚ አካላትን፣ የህብረተሰብ የስነተዋልዶ ተጠሪዎችን፣ የሴቶች ማኅበራትን፣ የሴቶች ክለቦችን፣ የቀበሌ ማኅበራትን፣ ትምህርት ቤቶችን፣ መምህራንን ና መንግሰ ዊ ያልሆኑ ድርጅቶችን በማስተባበር የተለያዩ ሕዝባዊ መድረኮችን በማዘጋጀት ያለዕድሜ ጋብቻ የሚያስከትለውን ጉዳት ለማስረዳት ከፍተኛ ቅስቀሳ አድርገዋል ::

2. በአማራ ክልል ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጥናት ዓላማ

በአማራ ክልል የተደረገው ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጥናት በክልሉ ነባራዊ ሁኔ ዎች ላይ የተመረኮዙ ና ውጤ ማ የሆኑ ያለ ዕድሜ ጋብቻን የሚከላከሉ ንቅስቃሴዎችን ለማድረግ ንዲቻል ጠቃሚ መረጃዎችን ለመሰብሰብ ነው :: ጥናቱም የሚከተሉት ዓላማዎች ነበሩት :-

1. ያለ ዕድሜ ጋብቻ ና ጠለፋ መጠን ምክንያቶቹን ና የሚያስከትሉትን ጠንቅ ማጥናት፣
2. ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጎጂነትን የሚያስተምሩ መልዕክቶች ስርጭትና ያስከተሉትን የዕውቀትና የአመለካከት ለውጥ መገምገም፣
3. ያለ ዕድሜ ጋብቻ የተሰረዙበትን አካሄዶች መዘገብ፣
4. ያለ ዕድሜ ጋብቻ የመከላከል ስራዎች በስነ ተዋልዶ፣ ያልተፈለገ ርግዝና፣ ፆ ዊ ጥቃት ና በጤና ላይ ያመጣውን ለውጥ መገምገም፣
5. ያለ ዕድሜ ጋብቻ የተሰረዘላቸው ልጃገረዶች የጤና ና ማህበራዊ ሁኔ ዎችን ማጥናት፣

3. በአማራ ክልል ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጥናት ዕቅድና አተገባበር ሂደት

ጥናቱ በአሜሪካን አገር በሚገኘው ቱሌን ዩንቨርሲቲ/ሜዠር ኢቫሉዌሽን ና በአዲስ ኮንቲኔን ል የሕብረተሰብ ጤና አጠባበቅ ኢንስቲትዩት ትብብር የተካሄደ ነው፡፡ ጥናቱ የተካሄደው ለጥናቱ በተመረጡ 15 የአማራ ክልል ወረዳዎች ላይ ነው፡፡ (ሠንጠረዠ 1)፡፡ ፓዝፋይንደር ና ወርልድ ለርኒግ ና አጋሮቻቸው ለጥናቱ ከፍተኛ ዕገዛ አድርገዋል፡፡ የአማራ ክልል የሴቶች ማህበር ና በሁሉም ደረጃ ያሉ የክልሉ መንግስ ዊ አካላት ለመስክ ጥናቱ መሳካት ከፍተኛ ገዛ አድርገዋል፡፡

ጥናቱ የተካሄደው ወጣቶች (ያገቡም ያላገቡም) ባሉበት ቤተሰቦች ውስጥ ብቻ ሲሆን ለጥናቱ የሚያስፈልገው መረጃ የተሰበሰበው ከሚከተሉት የቤተስብ አባላት ነበር

i) ድሜአቸው ከ10-19 ዓመት ከሆኑ ሴት ወጣቶች

ii) ድሜአቸው ከ15-24 ዓመት ከሆኑ ወንድ ወጣቶች

iii) ከወጣቶቹ ወላጆች/አሳዳጊዎች ከአንዳቸው ጋር

ለጥናቱ የተካተቱት ቤተሰቦች የተመረጡት ሳይንሳዊ የምርምር አመራረጥ ዘዴዎችን ተከትሎ ነው፡፡ በዚህ መሠረት ምርጫው በደረጃ የተካሄደው ንደሚከተለው ነው፡

1ኛ የጥናት ወረዳዎች ተመረጡ

2ኛ የጥናት ቀበሌዎች በየወረዳው ተመረጡ

3ኛ በጥናት የሚካፈሉ ቤተሰቦች ከየቀበሌው ተመረጡ

ለጥናቱ የሚያገለግሉ መረጃዎች የተሰበሰቡት ቀጥሎ በተዘረዘሩት በአራት አይነት ቅጾች ነው:: ቅጾች መጀመሪያ በ ንግሊዘኛ ተዘጋጁ:: ከዚያ በፕሮፌሽናል ተርጓሚዎች ተተረጉሞ በአዲስ ኮንቲኔን ል የሕብረተሰብ ጤና አጠባበቅ ኢንስቲትዩት ኤክስፐርቶች ዕርማትና ማስተካከል ንዲደረግበት ተደርጓል:: በዚህ አይነት የተዘጋጁት ቅጾች የሚከተሉት ናቸው::

i) የቤተስብ መረጃ መሰብሰቢያ ቅጽ

ii) ድሜአቸው ከ10-19 ዓመት ከሆኑ ሴት ወጣቶች መረጃ መሰብሰቢያ ቅጽ

iii) ድሜአቸው ከ15-24 ዓመት ከሆኑ ወንድ ወጣቶች መረጃ መሰብሰቢያ ቅጽ

iv) ከወጣቶቹ ወላጆች/አሳዳጊዎች መረጃ መሰብሰቢ ቅጽ

መረጃ አሰባሰብ

ለጥናቱ የሚያስፈልጉ መረጃዎች አሰባሰብ በከፍተኛ ዝግጅትና ጥንቃቄ ንዲከናወን ተድርጓል:: በጥናቱ የተካፈሉ የመስክ ሠራተኞች በሙሉ የአምስት ቀን የቲዎሪ ና የተግባር ስልጠና ተሰጥቷቸዋል:: የመስክ ሠራተኞቹ በሙሉ ከዚህ ቀደም በተካሄዱ ተመሳሳይ ጥናቶች በመካፈል ልምድ ያላቸው ናቸው:: የቅድመ ጥናት ሙከራ በደብረ ብርሃን አካባቢ በማድረግ ጥናቱን በተሻለ ሁኔ ለማከናወን የሚረዱ ጥሩ የተግባር ተሞክሮ ተገኝቶአል::

መረጃ ሰብሳቢዎች የተከፋፈሉት በቡድን ሲሆን ያንዳንዱ ቡድን ሁለት ሴት ና ሁለት ወንድ መረጃ ሰብሳቢዎች ሲኖሩት ቡድኑን የሚመራ የመስክ ተቆጣጣሪ ነበረው:: በተጨማሪ ጥናቱ ከተካሄደባቸው አካባቢዎች የመስተዳደር አካላት በተደረገ ትብብር የመንደር መሪዎች ተካፍለዋል:: በአጠቃላይ ከላይ በተገለጸው መንገድ

የተዋቀሩ አስራ ሁለት ቡድኖች በጥናቱ ተካፍለዋል፡፡ ከዚህ በተጨማሪ የጥናቱ ተመራማሪዎች ና የአዲስ ኮንቲኔን ል የሕብረተሰብ ጤና አጠባበቅ ኢንስቲትዩት ኤክስፐርቶች የመስክ ቁጥጥር አድርገዋል፡፡ የመስክ ስራው የተከናወነው ከሐምሌ 8 ስከ ነሐሴ 14 1999ዓ.ም. ድረስ ነው፡፡

የተሰበሰቡት መረጃዎች በሙሉ በጥንቃቄ ወደ አዲስ ኮንቲኔን ል የሕብረተሰብ ጤና አጠባበቅ ኢንስቲትዩት በተቆለፉ ሻንጣዎች ተወስደው በተገቢው ሁኔ በተዘጋጀ የኮምፒዩተር ፋይል ውስጥ ንዲገቡ ተደርጓል፡፡ ተገቢው መረጃን የማመሳከር ስራ ተሰርቶ መረጃው ለተፈለገው ዓላማ ንዲውል ተዘጋጅቷል፡፡

ሠንጠረዝ 1. ለጥናቱ የተመረጡ የአማራ ክልል ወረዳዎች

የዞን ሥም	የወረዳ ሥም
ፕሮጀክት የተካሄደባቸው ወረዳዎች	
ሰሜን ሸዋ	ቦሳና ወራና/ ደብረብርሀን
ዋግ ህምራ	ደሀና
ሰሜን ወሎ	ቆቦ
ደቡብ ወሎ	ውጫሌ/አምባሰል
ምስራቅ ጎጃም	ሁለት ጅ ነሴ
ምስራቅ ጎጃም	ሸበል በረን
ምዕራብ ጎጃም	ይልማና ዴንሳ
ምዕራብ ጎጃም	ደቡብ አጨፈር
ሰሜን ጎንደር	ደምቢያ
ደቡብ ጎንደር	ሊቦ ከምከም
ፕሮጀክት ያልተካሄደባቸው ወረዳዎች	
ምዕራብ ጎጃም	ሜጫ/መራዊ
ሰሜን ሸዋ	ጣርማ በር/ማፉድ መዘዞ
ኦሮሚያ	ዳዋ ጨፌ/ከሚሴ (ጨፌ ጎላና)
ደቡብ ወሎ	ጃማ
ሰሜን ወሎ	ዋድላ

4. ስለጥናቱ ተሳ ፊዎች አጭር መግለጫ

በሠንጠረዥ 2 ንደሚ የው በጥናቱ የተካፈሉ ቤተሰቦች ባህሪ በከተማ ና በገጠር ይለያያል፡፡ የከተማ ተሳ ፊዎች ከገጠሮቹ በተሻለ ኤሌክትሪክ ይል፣ሬድዮ፣ ና ቴሌቪዥን ሲኖራቸው በአብዛኛው በንግድና በቅጥር ሥራ የሚተዳደሩ ናቸው፡፡ የገጠር ተሳ ፊዎች ደግሞ በአብዛኛው በግብርና ሥራ የሚተዳደሩ ናቸው፡፡ የራሳቸው ገቢ ያላቸውን ሴቶች/ሚስቶች በመቶ ሲሰላ በከተማ ያሉት ከገጠሩ በ ጥፍ ይበልጣሉ፡፡

በሠንጠረዥ 3 ንደሚ የው በጥናቱ የተካፈሉ ልጃገረዶች በአብዛኛው ወላጅ ና ቸውና አባ ቸው በህይወት አሉ፡፡ በአብዛኛው (ከ80% በላይ) ትምህርት ቤት ገብተው ንደነበር ቢገልጹም ንዲያነቡ የተሰጣቸውን ፅሁፍ በሚገባ ያነበቡት በከተማ 56.6% በገጠር 43.5% ብቻ ናቸው፡፡ የልጃገረድ ክለብ አባል የሆኑት ደግሞ በከተማ 25.3% በገጠር 30.2% ብቻ ናቸው፡፡ ከወላጅ ናት ጋር የሚኖሩ በከተማ 60.4% በገጠር 72.0% ሲሆኑ ከወላጅ አባት ጋር የሚኖሩት በከተማ 36.0% በገጠር 54.5% ናቸው፡፡ ይሄ የሚያሳየን ቁጥራቸው ቀላል የማይባል ልጃገረዶች የወላጆቻቸውን ንክብካቤ ና ከለላ ንደማያገኙ ና ለጾ ዊ ጥቃት የተጋለጡ መሆናቸውን ነው፡፡

ሠንጠረዠ 2. በጥናቱ ስለተካፈሉ ቤተሰቦች አጠቃላይ መረጃ

	ከተማ	**ገጠር**
ኤሌክትሪክ ይል ያላቸው	**83.1%**	**13.6%**
ሬድዮ ያላቸው	**78.8%**	**50.6%**
ቴሌቪዥን ያላቸው	**27.2%**	**2.0%**
ዋና የገቢ ምንጭ		
ደሞዝ	**26.3%**	**2.0%**
ግብርና	**18.2%**	**88.1%**
ንግድ	**38.0%**	**7.2%**
ከብት ርቢ	**0.6%**	**0.2%**
ሌላ	**16.9%**	**2.5%**
የራሳቸው ገቢ ያላቸው ሴቶች/ሚስቶች	**43.1%**	**19.9%**

ሠንጠረዥ 3. በጥናቱ ስለተካፈሉ ልጃገረዶች መግለጫ

	ከተማ	**ገጠር**
ወላጅ ና ቸው በህይወት አሉ	86.6%	91.4%
ወላጅ አባ ቸው በህይወት አሉ	74.6%	83.1%
የትምህርት ቤት ዕድልና ውጤት		
ትምህርት ቤት ገብተው የሚያውቁ	89.9%	79.8%
አሁን በመማር ላይ ያሉ	86.4%	87.4%
ንዲያነቡ የተሰጣቸውን ፅሁፍ በሚገባ ያነበቡ	56.6%	43.5%
የልጃገረድ ክለብ አባል የሆኑ	25.3%	30.2%
በጥናቱ ጊዜ ልጃገረድ ጋር አብረው የሚኖሩ		
ወላጅ ናት	60.4%	72.0%
ወላጅ አባት	36.0%	54.5%
አዋቂ ዘመድ ሰው	29.2%	17.6%
አዋቂ ዘመድ ያልሆነ ሰው	10.0%	3.6%
ባል	7.7%	13.9%
ንጀራ አባት	3.9%	3.3%
ንጀራ ናት	2.7%	3.2%
የፍቅር ጓደኛ	0.3%	0.5%

5. በአማራ ክልል ያለ ዕድሜ ጋብቻ ጥናት ዋና ዋና የቅድሚያ ውጤቶች

5.1 ያለ ዕድሜ ጋብቻን በተመለከተ የሚተላለፉ መልዕክቶች

ከዚህ በ ች ያለ ዕድሜ ጋብቻን በተመለከተ የሚተላለፉ መልዕክቶች ንዴት ያለ ስርጭት ንዳላቸው በአጭሩ ለመግለጽ ተሞክሯል፡

- በከተማ የሚኖሩ ልጃገረዶች በገጠር ከሚኖሩት በበለጠ ከብዙ ምንጮች ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከቱ መረጃዎችን ያገኛሉ (ከበራሪ ፅሁፎች፣ ከሬድዮ፣ ከፊልም/ቪድዮ፣ ከድራማ/ቲያትር፣ ከመዝሙር፣ ከቡና ስርዓት ላይ፣ ከሀይማኖት መሪዎች፣ ና ከመምህራን)፡፡
- በአንጻሩ በገጠር የሚኖሩ ልጃገረዶች ያለ ዕድሜ ጋብቻ የተመለከቱ መረጃዎችን በአብዛኛው የሚያገኙት ከሬድዮ ና ከመምህራን ነው፡፡
- በአጠቃላይ ከጽሁፍ የመረጃ ምንጮች ይልቅ በጽሁፍ ያልሆኑት የተሻለ ልጃገረዶች ጋ ይደርሳሉ፡፡ የመረጃ ምንጮች በወላጆች ላይ ልዩነት የላቸውም፡፡
- በከተማ ያሉ ወጣት ወንዶች በከተማ ካሉ ልጃገረዶች የተሻለ ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከቱ መረጃዎችን ያገኛሉ፡፡

5.2 ያለ ዕድሜ ጋብቻ የተመለከተ ዕውቀትና አመለከከት

ያለ ዕድሜ ጋብቻ ማስቀረትን በተመለከተ የጥናቱ ተሳ ፊዎች በአብዛኛው ጥሩ ዕውቀትና አመለካከት ያላቸው ቢሆንም አሁንም መሻሻል የሚገባቸው ባህሪያት ንዳላቸው መገንዘብ ይቻላል:: ከዚህ በ ች የገለጹትን በአጭሩ ለመግለጽ ተሞክሮአል:

- *በአጠቃላይ አብዛኛው የጥናቱ ተሳ ፊዎች (ከ93% በላይ የሚሆኑት) ያለ ዕድሜ ጋብቻ ምንም ጥቅም ንደሌለው ገልጸዋል::*
- *በአንጻሩ ጋብቻን ማዘግየት ያለውን ጥቅም ንደሚከተለው ገልጸው ል:*
  - ***ልጃገረዶች:*** *በአስርቱ ድሜ ርግዝናን ያስቀራል፣ የትምህርት ድልን ያሰፋል፣ የምጥ መርዘምን ይቀንሳል ሲሉ ገልጸው ል::*
  - ***ወጣት ወንዶች:*** *ድህነትን ይቀንሳል ንዲሁም የትምህርት ድልን ያሰፋል ሲሉ ገልጸው ል::*
  - ***ወላጆች/አሳዳጊዎች:*** *የትምህርት ድልን ያሰፋል፣ ድህነትን ይቀንሳል ንዲሁም የምጥ መርዘምን ይቀንሳል ሲሉ ገልጸው ል::*
- *አብዛኛው የጥናቱ ተሳ ፊዎች በመጀመሪያ የጋብቻ ጊዜ ልጃገረዶች ንዲኖራቸው የሚመርጡት ድሜ በህግ ከተደነገገው የጋብቻ ድሜ በአማካኝ በ2-3 ዓመት ያንሳል (ስዕል 1ን ይመልከቱ)::*
- *በጥናቱ ከተሳተፉት ልጃገረዶች፣ ወጣት ወንዶች፣ ና ወላጆች/አሳዳጊዎች መካከል በህግ የተደነገገው አነስተኛ የጋብቻ ድሜ የሚውቁት ግቋሽ የሚሆኑት ብቻ ናቸው (ሠንጠረዥ 4ን ይመልከቱ)::*

- በጥናቱ ከተሳተፉት ልጃገረዶች (28%) ፣ ወጣት ወንዶች(24%)፣ ና ወላጆች/አሳዳጊዎች (27%) የሚሆኑት ብቻ ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከተ አዲስ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ መደንገጉን ያውቃሉ(ሠንጠረዥ 5ን ይመልከቱ)::

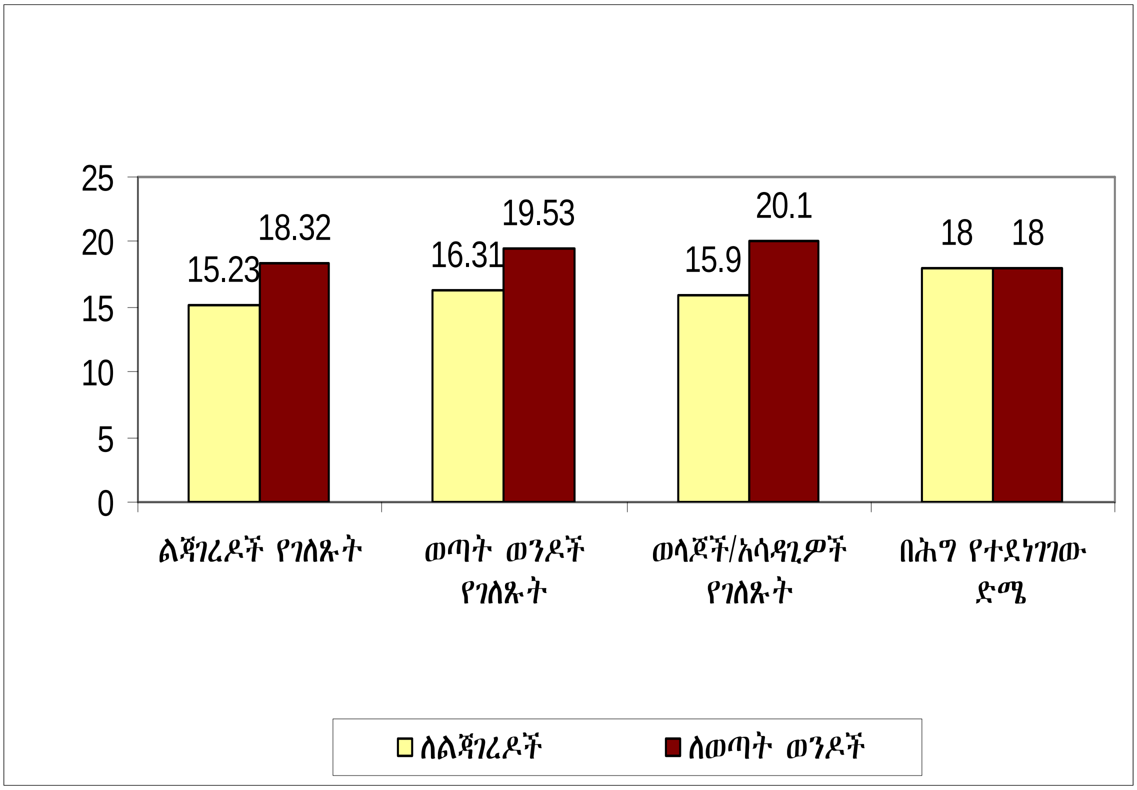

ሥዕል 1፡ የጥናቱ ተሳ ፊዎች የገለጹት በመጀመሪያ ጋብቻ ጊዜ ተፈላጊ ዕድሜ

ሠንጠረዥ 4. የጥናቱ ተካፋዮች በህግ ስለተደነገገው አነስተኛ የጋብቻ ድሜ ግንዛቤ

ልጃገረዶች: ከ10-19 ዓመት ድሜ	
በህግ የተደነገገውን አነስተኛ የጋብቻ ድሜ የሚያውቁ	48.4%
በህግ የተደነገገውን አነስተኛ የጋብቻ ድሜ በትክክል የሚያውቁ	93.2%
ወጣት ወንዶች: ከ15-24 ዓመት ድሜ	
በህግ የተደነገገውን አነስተኛ የጋብቻ ድሜ የሚያውቁ	51.2%
በህግ የተደነገገውን አነስተኛ የጋብቻ ድሜ በትክክል የሚያውቁ	95.2%
ወላጆች/አሳዳጊዎች	
በህግ የተደነገገውን አነስተኛ የጋብቻ ድሜ የሚያውቁ	49.9%
በህግ የተደነገገውን አነስተኛ የጋብቻ ድሜ በትክክል የሚያውቁ	90.5%

ሠንጠረዥ 5. የጥናቱ ተካፋዮች ያለ ዕድሜ ጋብቻ የተመለከተ አዲስ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ ግንዛቤ

ልጃገረዶች: ከ10-19 ዓመት ድሜ	
ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከተ አዲስ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ መደንገጉን የሚውቁት	27.7%
ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከተ አዲስ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ አለማክበር የሚያስከትለውን ቅጣት በትክክል የሚያውቁ	99.3%
ወጣት ወንዶች: ከ15-24 ዓመት ድሜ	
ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከተ አዲስ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ መደንገጉን የሚውቁት	23.9%
ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከተ አዲስ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ አለማክበር የሚያስከትለውን ቅጣት በትክክል የሚያውቁ	98.6%
ወላጆች/አሳዳጊዎች	
ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከተ አዲስ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ መደንገጉን የሚያውቁ	27.1%
ያለ ዕድሜ ጋብቻን የተመለከተ አዲስ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ አለማክበር የሚያስከትለውን ቅጣት በትክክል የሚያውቁ	99.4%

5.3 የጋብቻ አመሰራረትን በተመለከተ ግንዛቤ

የጋብቻ አመሰራረት በተመለከተ የጥናቱ ተሳ ፊዎች ያላቸውን ተሞክሮ ከዚህ በ ች በአጭሩ ለመግለጽ ተሞክሮአል፡

- ከወጣት ወንዶች በበለጠ ልጃገረዶች ከጋብቻ ጋር የተያያዙ ጉዳዮች ያለ ድሜአቸው ይገጥማቸዋል (ስዕል 2ን ይመልከቱ)፡፡
- ልጃገረዶች ድሜአቸው ገና 15-17 ዓመት ሲሆን ለጋብቻ የሚቀርብላቸው ጥያቄ በከፍተኛ ደረጃ ይጨምራል፡፡
- የጋብቻ ጥያቄ ብበዛት የሚቀርብላቸው ልጃገረዶች የሚከተሉት ናቸው፡
    - ከትምህርት ቤት ውጪ ያሉ
    - አንዱን ወይም ሁለቱንም ወላጅ አልባ የሆኑ
    - ወላጆቻቸው ያልተማሩ
    - ተቀጥረው የሚሰሩ
    - አምስትና ከዛ በላይ ወንድም/ ህት ያላቸው
- ንደ ጥናቱ ተካፋዮች ሪፖርት በአብዛኛው (70%) የልጃገረዶች ወላጆች የሚያገቡትን ሰው የመረጡላቸው ሲሆን 11% የሚሆኑት ሴት ወጣቶች ግን ባሎቻቸውን ራሳቸው መርጠዋል፡፡
- ወደ 75% የሚሆኑት ወላጆች/አሳዳጊዎች ልጆች በነጻነት የፈለጉትን ለጋብቻ የመምረጥ መብት አላቸው ቢሉም ይህ አባባል ተቀባይነቱ ከሴቶች ልጆቻቸው ይልቅ ለወንዶቹ መሆኑን ገልጸዋል፡፡ በተጨማሪ አንድ ሶስተኛ የሚሆኑት

ወላጆች/አሳዳጊዎች በቤተሰብ አማጭነት የሚደረግ ጋብቻ በአብዛኛው ሕብረተሰብ ንደሚደገፍ ተናግረዋል፡፡

- ወደ 83% የሚሆኑት ወላጆች/አሳዳጊዎች ወንዶች ልጆች መቼ ማግባት ንዳለባቸው በነጻነት በራሳቸው መምረጣቸውን ሲስማሙ ይሄ መብት ሴት ልጆቻቸው ንዲኖራቸው የሚስማሙት 69% የሚሆኑት ወላጆች/አሳዳጊዎች ናቸው፡፡
- ንደ ጥናቱ ተካፋዮች ሪፖርት የጠለፋ ጋብቻ ጅግ በጣም ትንሽ ሲሆን በአጠቃላይ በጥናቱ የተካፈሉ 11 ልጃገረዶች ብቻ ናቸው ተጠልፈው ንዳገቡ ሪፖርት ያደረጉት፡፡

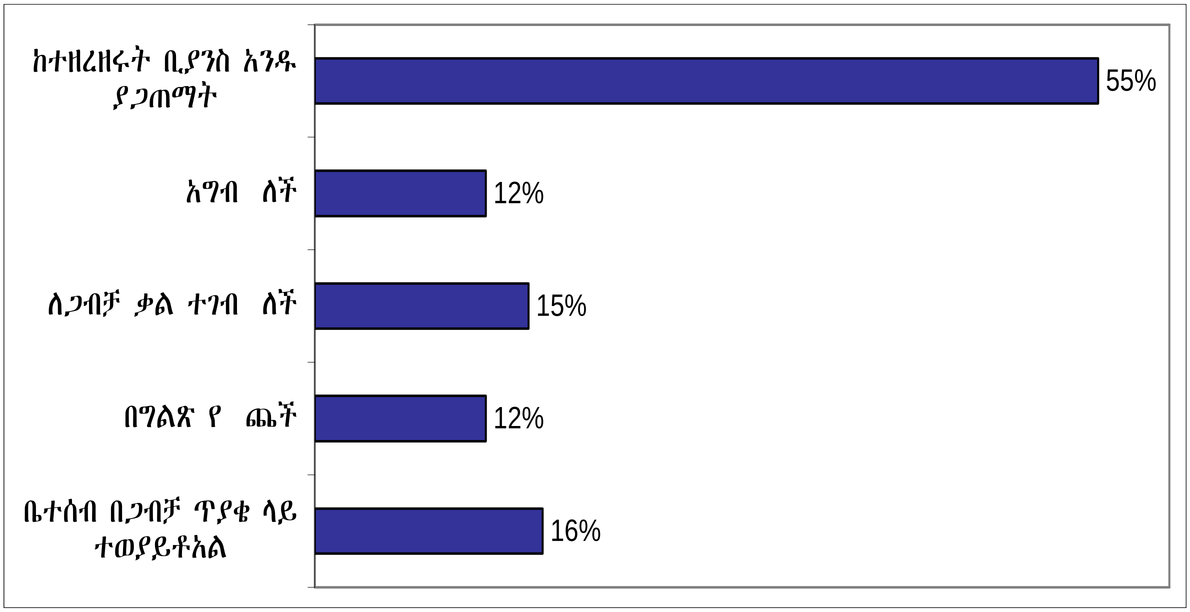

ሥዕል 2: በጥናቱ የተሳተፉ ልጃገረዶች የጋብቻ ሁኔ ዎች ተሞክሮ

5.4 ያለ ዕድሜ ጋብቻን መሠረዝ

የ ቀዱ የልጃገረድ ጋብቻ መሠረዝን በተመለከተ የጥናቱ ተሳ ፊዎች ያላቸውን ተሞክሮ ከዚህ በ ች በአጭሩ ለመግለጽ ተሞክሮአል፡

- ለመጨረሻ ጊዜ ለጋብቻ መዘጋጀ ቸውን ከሰሙት ልጃገረዶች መካከል አንድ ሶስተኛ የሚሆኑት ብቻ ነበሩ ጋብቻውን ለማስቆም ንዲረዱአቸው ሰዎችን ያነጋገሩት። ያናገሩአቸውም የሚከተሉትን ሰዎች ነበር፡
    - ና ቸውን 33%
    - አባ ቸውን 20%
    - ጓደኛቸውን 45%
- ጋብቻዎችን የመሠረዝ ሙከራዎች ከገጠር የበለጠ በከተማ ልጃገረዶች ይደረጋሉ።
- ልጃገረዶች ጋብቻዎችን የመሠረዝ ሙከራ በአብዛኛው የማይደረገው ጋብቻውን በመፈለግ ሣይሆን አማራጭ በማጣት ነው (ስዕል 3ን ይመልከቱ)።
- ያለ ዕድሜ ጋብቻን መሰረዝ ጥረት ውጤ ማ የሚሆንባቸው ሁኔ ዎች የሚከተሉት ናቸው፡
    - መደበኛ ግልጽ መተጫጨት ከመፈጸሙ በፊት ሲሆን
        - ወደ 18% የሚሆን ያለ ዕድሜ ጋብቻ ከመተጫጨት በፊት ሊቆም ሲችል ከመተጫጨት በኋላ ሊቆም የቻለው 5% ብቻ ነበር
    - ልጃገረዶቹ በትምህርት ቤት ውስጥ የክለብ አባል ሲሆኑ

- ያለ ድሜ ጋብቻን ለማስቀረት ልጃገረዶች የተለያዩ መንገዶችን ይጠቀማሉ:: ከነዚህ ውስጥ ዋና ዋናዎቹ ከሕግ ድጋፍ መጠየቅ፣ ከቤተሰብ ጋር መነጋገር፣ ከመምህራን ድጋፍ መጠየቅ ና ከቤት መኮብለል ናቸው (ስዕል 4ን ይመልከቱ)::
- ፖሊስ 4% የሚሆኑትን በ ቅድ ላይ ያሉ ያለ ድሜ ጋብቻዎችን ማስቆም ሲችል ከድርጊቱ ፈጻሚዎችን መሀከል ግን በቁጥጥር ስር ሊያውል የቻለው ከመቶ አንዱን ብቻ ነው::

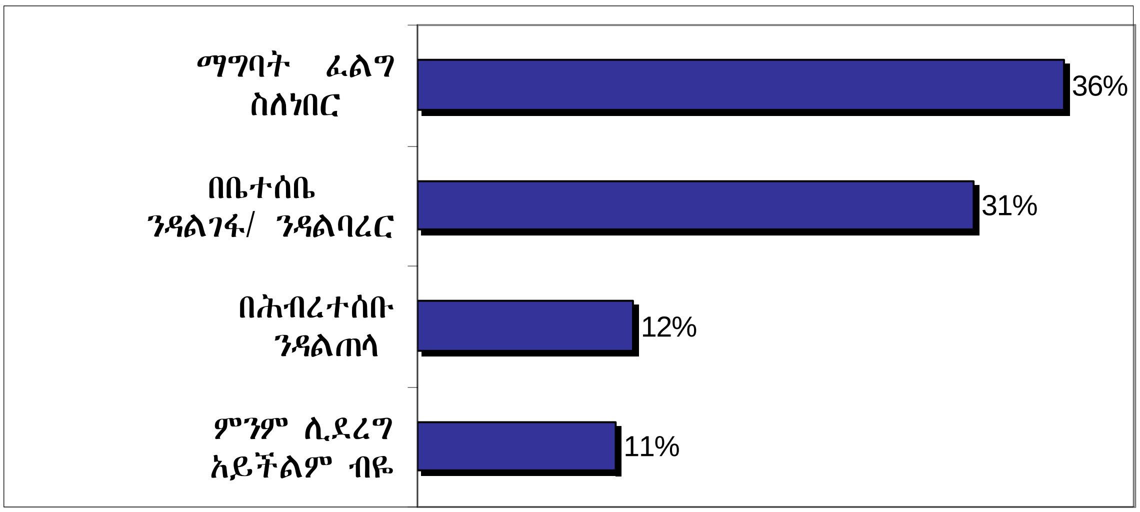

ሥዕል 3: በጥናቱ ከተሳተፉ ልጃገረዶች ውስጥ የመጨረሻ ጋብቻ ለማስቆም ጥረት ያላደረጉበት ዋና ምክንያቶች

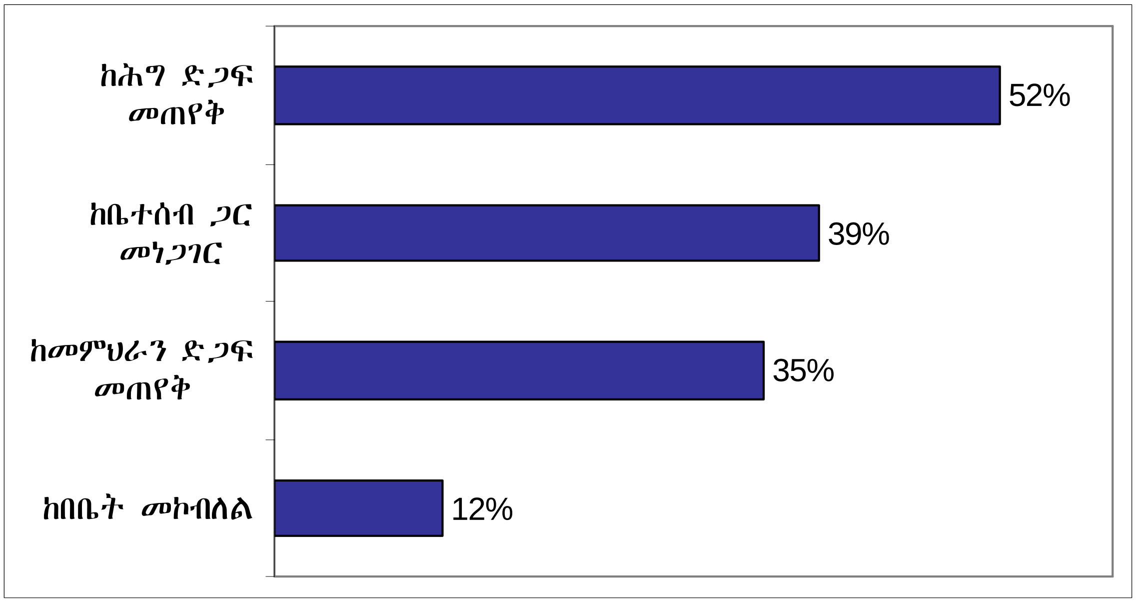

ሥዕል 4: በጥናቱ ከተሳተፉ ልጃገረዶች ያለ ዕደሜ ጋብቻ ለመከላከል የወስዱአቸው ዋና ዋና ድርጊቶች

5.5 ያለ ዕድሜ ጋብቻ የሚያስከትላቸው የስነ ተዋልዶ ና ማህበራዊ ጠንቆች ና ጾ ዊ ጥቃት

ያለ ዕድሜ ጋብቻ በመፈጸሙ ምክንያት ወጣት ልጃገረዶች የተለያዩ ጉዳቶች የሚደረሱባቸው መሆኑን ገልጸዋል።

- ከጋብቻ በኋላ ትምህር ቸውን መከ ተል ስለሚቸገሩ ትምህር ቸው ይቋረጣል። የተማሩ ያሉ ካገቡት ልጀገረዶች መካከል ከአራት አንድ ብቻ ናቸው ትምህር ቸውን ከአንድ አመት በላይ መቀጠል የቻሉት ሌሎቹ ትምህረ ቸው ተቋርጧል።
- ወደ 68% የሚሆኑ ያለ ዕድሜ ጋብቻ የፈጸሙ ልጃገረዶች በወሊድ ጊዜም በረጅም ምጥ ፣በከፍተኛ ደም መፍሰስ፣ በትኩሳት ና በመጥፎ የብልት ፈሳሽ ወይም በከፍተኛ ትኩሳትና ማንቀጥቀጥ በመሳሰሉ የስነ ተዋልዶ በሽ ዎች ንደተሰቃዩ ገልጸዋል። 2% የሚሆኑት ደግሞ ከወሊድ ጋር የተያያዘ ፊስቱላ አጋጥሟቸዋል።
- ያለ ዕድሜ ጋብቻ በመፈጸሙ ምክንያት በስነአዕምሮ ችግሮች የሚሰቃዩም ልጃገረዶች ጥቂቶች አይደሉም። ወደ 13% የሚሆኑ ያለ ዕድሜ ጋብቻ የፈጸሙ ልጃገረዶች ህይወ ቸውን ለማጥፋት አስበው ንደነበር ሲገልጹ 3% የሚሆኑ ህይወ ቸውን ለማጥፋት ሞክረው ንደነበረ ገልጸዋል።

ሥዕል 5፡ ያለ ዕደሜ ጋብቻ ጠንቆች በወላጆች/አሳዳጊዎች አገላለፅ

6. ማጠቃለያ

ከዚህ ጥናት ብዙ ግንዛቤዎችን መጨበጥ ይቻላል፡፡ የዚህን ጥናት ሙሉ መረጃ ማጠናቀር ስራ ና ሪፖርት ዝግጅት ከዚህ አውደ ጥናት ከሚገኙ ተጨማሪ ሀሳቦች ጋር ተካትቶ ሲዘጋጅ ተጨማሪ ጉዳዮች ሊወጡ ይችላሉ፡፡ አሁንም ከብዙ በጥቂቱ ግን የሚከተሉትን ንደማጠቃለያ ማለት ይቻላል፡

- በአጠቃላይ ያለ ድሜ ጋብቻን ለመቀነስ ተደረገ ያለው ጥረት አበረ ች ውጤቶችን አምጥቶአል፡፡
- ከፍተኛ የግንዛቤ ለውጥ ቢ ይም የሚፈለገውን ያህል የአመለካከት ለውጥ ገና አልተገኘም፡፡
- ያለ ድሜ ጋብቻን በተመለከተ በከተሞች አካባቢ ከገጠሩ የተሻለ ለውጦች ይተዋል፡፡
- ያለ ድሜ ጋብቻ በልጃገረዶች ላይ ከፍተኛ የጤና ና ማህበራዊ ችግሮችን ከማስከተሉም በተጨማሪ አንዳንዶች ክቡር ህይወ ቸውን ስከማጥፋት ንዲያስቡ ያደርጋቸዋል፡፡
- የሚፈለገው መሻሻል ስኪመጣ ድረስ ንቅስቃሴዎችን የበለጠ አጠንክሮ መቀጠል ያስፈልጋል፡፡

በአሜሪካን አገር በሚገኘው ቱሌን ዩንቨርሲቲ/ሜዠር ኢቫሉኤሽን

ና

በአዲስ ኮንቲኔን ል የሕብረተሰብ ጤና አጠባበቅ ኢንስቲትዩት ትብብር
የተካሄደ ጥናት